

Štítecký list

Číslo 3

Datum vydání: Štítý 3. 6. 2021

KVĚTEN - ČERVEN 2021

Vážení spoluobčané,

léto už nám pomalu klepe na dveře. Po dlouhém období omezujících opatření každý z nás doufá, že se situace kolem covidu-19 bude nadále zlepšovat. Město se i v této nelehké době věnuje jeho modernizaci. Pokračuje se v rekonstrukci objektu bývalé basy, kde byly dokončeny vnitřní omítky. Na vodojemu proběhla výměna starého železného vodního potrubí za nové. V budově radnice se opravil prostor bývalé sběrný prádla a kancelář vedle matrice. Nového kabátu se také dočkala střecha kulturního domu v Herolticích a jeho vnitřní prostory také dostaly novou podobu. Rekonstrukce se dočká i bývalá prodejna elektra na náměstí. Také proběhne výstavba nové kanalizace od horního po spodní závod firmy KLEIN automotive. Město řeší i konání kulturních akcí, neboť nám všem již společenský život velmi chybí. Vláda bohužel v této oblasti klade organizátorům dost přísné podmínky, které jsou pro nás zatím velmi složité a pro mnohé pořadatele nesplnitelné. Z tohoto důvodu rada města rozhodla o zrušení akce Setkání na pomezí Čech a Moravy. Pevně doufáme, že se o prázdninách situace zlepší a dojde k uvolnění opatření natolik, abychom mohli uspořádat další ročník Kocourkovské pouti, která se v loňském roce setkala s velkým úspěchem.

Důležitou novinkou, kterou by město chtělo zavést, je možnost zasílání e-mailů a SMS zpráv s aktuálními informacemi. SMS zprávy jsou vhodné zejména pro občany, kteří nemají možnost sledovat webové či facebookové stránky města. Součástí tohoto vydání Štíteckého listu je formulář, který mají možnost občané vyplnit a poté zanést či poslat poštou na městský úřad

nebo oskenovat a odeslat prostřednictvím e-mailu. Formuláře budou k dispozici i v infocentru, kde je lze rovnou vyplnit a odevzdat. Z ekonomických důvodů bude zasílání SMS omezeno na jedno telefonní číslo v domácnosti, zasílání informací prostřednictvím e-mailů bude neomezené.

Závěrem bych vám rád popřál krásné léto plné slunce a optimismu a mnoho krásných chvil strávených s rodinou a přáteli. Snad už nám to situace dovolí a letní měsíce si užijeme bez omezení.

Ing. Oto Wonke, místostarosta

ZPRÁVY Z RADNICE

Výpis z usnesení z 55. – 58. jednání RMě ve Štítých

Schválené smlouvy:

- Smlouva č. 1/2021N uzavřená s p. Milanem Vařákem, Šumperk – pronájem části pozemku p. č. 709/1.
- Dohoda o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací a poskytnutí příspěvku spolufinancovaného ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu uzavřená s Úřadem práce ČR.
- Veřejnoprávní smlouva uzavřená se Sborem dobrovolných hasičů Crhov o poskytnutí neinvestiční dotace ve výši 15 tisíc Kč na činnost.
- Kupní smlouva uzavřená se Správou železnic s. o. Praha, kdy předmětem smlouvy je koupě p. č. 561/7 ve Štítých.
- Smlouva o bezúplatném převodu vlastnického práva uzavřená s Česká republika – Úřad pro zastupování státu – převod p. č. 2011/2 ve Štítých.
- Smlouva o nájmu prostoru sloužícímu k podnikání v čp. 6 ve Štítých – nájemce p. Tran Van Tan.
- Smlouva o provedení uměleckého vystoupení dne 14.8.2021 – Dechová hudba Bojané.
- Smlouva – pojištění podnikatelů TREND uzavřená s pojistitelem Kooperativa pojišťovna a.s. Praha.

Různé:

- Na každém ze svých jednání byla rada města seznámena s přehledem stavu majetku města, stavem závazků a pohledávek města a stavem účtů a pokladny. Dále rada na každém jednání vzala na vědomí plnění úkolů ze zasedání ZMě Štítý a provedla kontrolu plnění úkolů z usnesení RMě Štítý.
- Rada města schválila cenové nabídky: dveře do budovy čp. 336 – firma VELT OKNA Zábřeh.
- Rada města schválila nákup: 366 m² rámového lešení, cukrovinky v hodnotě 1 500,- Kč účastníkům akce „Uklidíme Česko“, nákup komponentů pro rozšíření PC na pořádání videokonferencí, poukázky pro děti na vítání občánků, materiál na oponu pro KD Heroltice, suvenýry pro TIC k rozšíření sortimentu a odměny pro účastníky výzvy „Domeček pro skřítku Štítečka“ v hodnotě 800,- Kč.
- Rada vzala na vědomí současné opatření k pandemii COVID – 19 vydané vládou ČR a krizovým štábem a informace o průběhu nemoci ve Štítých.
- Rada vzala na vědomí výpověď z nájmu nebytových prostor – pí. Monika Švédová, Crhov a schválila ukončení nájemního vztahu.
- Rada vzala na vědomí žádost o pronájem nebytových prostor v čp. 100 v místní části Crhov, žadatelka pí. Lenka Kašparová, Zábřeh a vyhlásila záměr pronájmu.
- Rada města schválila žádost o ukončení pronájmu nebytových prostor v čp. 55, žadatelka pí. Alenka Knápková.
- Rada schválila cenovou nabídku firmy BIOTEC a.s. Boro hrádek na otryskání pískem cihlové klenby stropu v čp. 366.
- Rada schválila žádost ZO ČSCH Olšany o finanční dar ve výši 1 500,- Kč na výstavu drobného zvířectva.

- Rada města schválila plán účetních odpisů za rok 2021 předložený ředitelkou ZŠ a MŠ Štítý.
- Rada vzala na vědomí pojistnou škodní událost ze dne 11.3.2021, ke které došlo v ulici Nákladní.
- Rada schválila Vnitřní směrnici č. 2/2021 – stravování zaměstnanců v pracovním poměru.
- Rada vzala na vědomí žádost p. Václava Batka, Štítý část Břežná o pronájem nebytových prosto v čp. 7 ve Štítých.
- Rada města schválila objednávku rozšířených služeb souvisejících s přechodem na IS GINIS 3,86 předloženou firmou ASI Mohelnice.
- Rada vzala na vědomí žádost o pronájem pozemku p. č. 115/1 ve Štítých – žadatel p. Petr Klein a vyhlásila záměr pronájmu.
- Rada města schválila rozdělení bytů do osobního vlastnictví a založení Společenství vlastníků bytového domu čp. 235 ve Štítých.
- Rada města schválila ceník poskytovaných služeb dopravními prostředky, práce elektroinstalatérské, vodoinstalatérské a ostatní s účinností od 1.5.2021.
- Rada schválila návrh na vyřazení knihovnického fondu z MěK Štítý.
- Rada schválila žádost o ukončení členství v komisi Sociální a zdravotní pí. Pavlína Vlkové a návrh na jmenování členkou této komise pí. Martinu Duškovou.
- Rada schválila seznam movitého a nemovitého majetku k pojištění firmou Kooperativa pojišťovna a.s.
- Rada vzala pověřila zastupitele k přípravě podkladů ke schvalování účetní uzávěrky ZŠ a MŠ Štítý.
- Rada města vzala na vědomí zprávu o hospodaření v městských lesích.
- Rada schválila žádost o poskytnutí dotace ve výši 20 tis. Kč na realizaci projektu „Lyžařská běžecká oblast Buková hora – Suchý vrch.“
- Rada vzala na vědomí oznámení společného jednání o návrhu územního plánu a vyhodnocení jeho vlivů na udržitelný rozvoj území a uložila místostarostovi města se tohoto jednání zúčastnit.

Já ... a Štěpán Vám odpovíme

redaktorka: Štěpáne, údajně píšeš pohádku...

Štěpán: píšu....

redaktorka: aaá...o čem??

Štěpán: v podhorské vesničce za hory a doly, na samé hranici království mají špatné cesty, sedláci a vozkové neustále reptají, že jim z povozů odpadávají kola, dokonce ani stodolu už není kde postavit...

redaktorka: ať si cestu opraví sami...

Štěpán: ale oni platí desátky...tak snad pan král a jeho cestáři...

redaktorka: to je na pohádku málo...

Štěpán: zásadní děj nechci prozrazovat, snad jenom, že na konci přichází princ...

redaktorka: a dopadne to??

Štěpán: jako v pohádce, vždycky dobře, vezmou se...

Štěpánovo doporučení: nevěřte na pohádky ...
dotazy pište na adresu pbb@seznam.cz

Třídění světelných zdrojů je nyní jednodušší

Chováte se zodpovědně, třídíte odpad? Pak jste možná už někdy přemýšleli, kam se žárovkou, když dosvítí. Klasické přímo žhavené žárovky (wolframové i halogenové), které se v domácnostech hojně používaly, než byl jejich prodej v Evropské unii zakázán, se mohly vyhazovat do smíšeného odpadu. Jiná pravidla ale platila pro zářivky či LED žárovky – tyto světelné zdroje patřily na místo zpětného odběru. Rozeznat od sebe jednotlivé druhy světelných zdrojů je ale čím dál tím těžší. Výrobci přicházejí s novými designy a výrobními technologiemi, takže běžný spotřebitel nemá šanci poznat, o jaký typ světelného zdroje se jedná.

Od 1. ledna 2021 už našťásti nemusíte tento problém řešit, nový zákon o výrobcích s ukončenou životností nedělá mezi světelnými zdroji rozdíly. Tím pádem všechny spadají do zpětného odběru a měly by se odevzdat do speciálních sběrných nádob či ve sběrných dvorech. U nás ve Štítech se nádoba na použité žárovky nachází u vchodu do infocentra na radnici a je přístupná v otevírací době TIC.

Zákon zároveň ukládá prodejci povinnost uvádět u ceny světelných zdrojů, ale i dalších elektrozařízení výši recyklačního příspěvku. Díky tomu hned při placení zjistíte, že jste při-

DĚTI STAVĚLY DOMEČEK PRO SKŘÍTKA ŠTÍTEČKA

Přestože se nás letos zima držela hodně dlouho a teplé dny byly v nedohlednu, děti studené počasí neodradilo od venkovní stavitelské činnosti. V rámci výzvy Domeček pro skřítku Štítečka šly do přírody a vytvořily obydlí z přírodních materiálů, které může využít nejen skřítek, ale i víla či jiná přírodní bytost. Kreativita dětí si zasloužila odměnu, proto žádáme malé stavitele, aby si s rodiči vyzvedli dáreček v infocentru.

Radka Jánešová

spěli na ekologickou recyklaci zakoupeného elektro výrobku, a proto by – až vám doslouží – neměl skončit v komunálním odpadu, ale ve sběrném dvoře.

Speciální nádoby na světelné zdroje

Veškeré světelné zdroje jsou na sběrném dvoře ukládány do speciálních sběrných nádob určených jen pro jejich sběr. Nesmí se míchat s ostatním elektroodpadem. Důvodem je křehkost světelných zdrojů, které by se v kontejneru na elektroodpad mohly rozbít. U kompaktních a lineárních zářivek navíc při jejich rozbíjení hrozí únik toxické rtuti, kterou tyto světelné zdroje v malém množství obsahují. Většina surovin získaných ze žárovek při recyklaci (zejména kovy, sklo a plasty) se následně znovu využije ve výrobě. Díky recyklaci je možné využít více než 90% materiálů ze sebraných světelných zdrojů.

Společnost EKOLAMP se již od roku 2005 stará o zpětný odběr osvětlovacích zařízení, od ledna 2019 také o malá a velká elektrozařízení. V České republice provozuje síť více než 4300 veřejných i neveřejných sběrných míst. Nejbližší sběrné místo ve svém okolí naleznete na stránkách www.ekolamp.cz.

Připomíná mi vlasatici, ale od její nebeské kolegyně se liší hmotou i stabilitou. Ta nebeská je šťastlivcům ke shlednutí jen občas. Naše je součástí pozoruhodné březové aleje poblíž obcí Otínoves a Rozstání na komunikaci č.378. Převládající větry udělaly z březového stříhu naši hrdinky pozoruhodnou figuru. „Žádný med“, stát roky jen tak na větru.

Petr Beneš

OD KVĚTNA JE ZNOVU OTEVŘENA ROZHLEDNA LÁZEK

Oblíbený výletní cíl na nejvyšším kopci Zábřežské vrchoviny je od začátku května opět zpřístupněn veřejnosti a to každý den od 10:00 do 18:00 hodin. Je ale třeba počítat s tím, že vzhledem k faktu soukromého vlastnictví toto nemusí vždy striktně platit. Reichlova chata s rozhlednou prošla rekonstrukcí a kromě krásných vyhlídek do kraje nabízí návštěvníkům občerstvení a drobné turistické suvenýry. Areál s altánem a venkovní kuchyní není volně přístupný – má sloužit ke konání oslav, svateb a kulturních akcí.

Z historie rozhledny

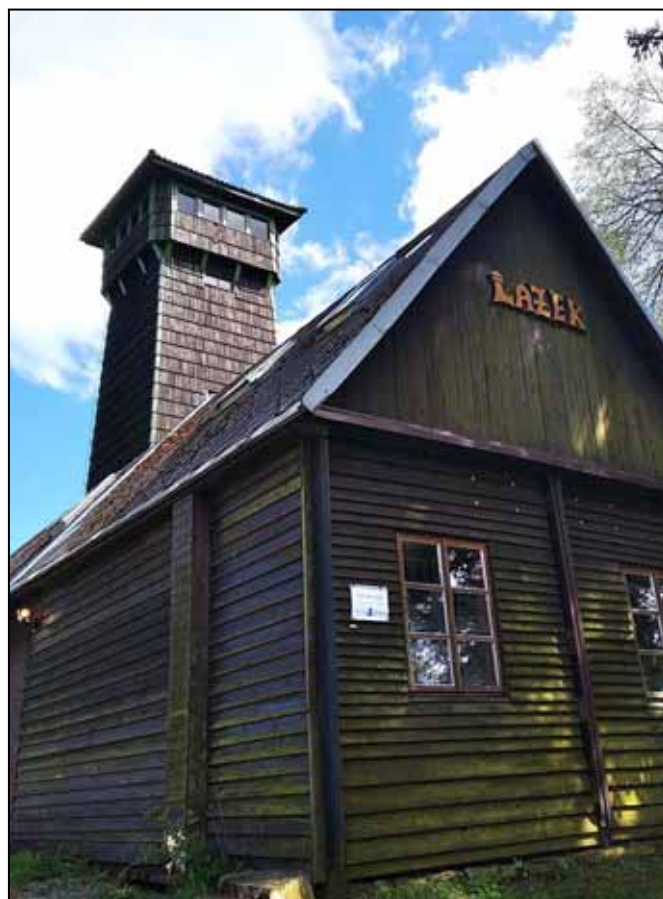
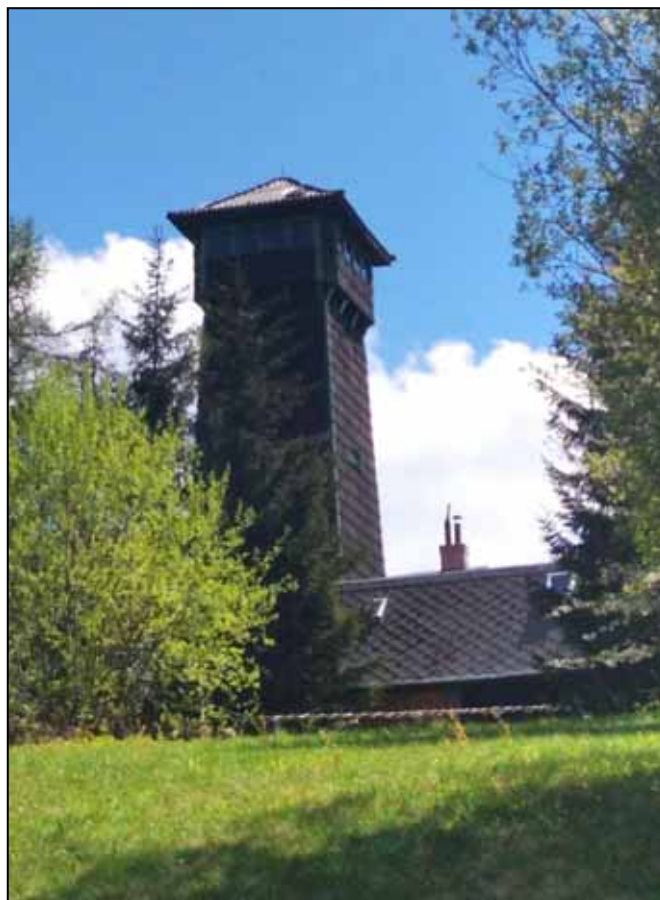
V okolí vrcholu Lázek vedla kdysi hranice, a to nejen zemská, mezi Čechami a Moravou, ale také národnostní a jazyková. O tuto hranici se vedly koncem 19. a začátkem 20. století boje a spory. Aby Lázek zůstal v českých rukou, koupila Národní jednota v Olomouci v roce 1905 pozemek na jeho vrcholu. Na něm v roce

1908 postavili kamennou mohylu na památku básníka a prozaika Svatopluka Čecha s pamětní deskou, kterou němečtí nacionalisté záhy zničili a mohylu poškodili. První rozhledna byla na vrcholu Lázku (714 m n. m.) postavena v roce 1912. Dřevěná věž byla vysoká 15 metrů a součástí byla též zastřešená vyhlídka a malá veranda v přízemí. Bohužel po úmyslném poškození již po pouhých šesti letech provozu musela být stavba stržena. Roky byl kopec bez rozhledny, avšak po roce 1930, kdy pozemek na vrcholu Lázku připadl odboru KČST v Zábřehu, se začala chystat stavba rozhledny nové. Na její vybudování byla uspořádána veřejná sbírka a veškeré snažení bylo korunováno úspěchem v podobě dvacet metrů vysoké dřevěné rozhledny s vyhlídkovou plošinou ve výšce 17 m, na kterou vede 87 schodů. Slavnostně byla otevřena v srpnu roku 1933. S rozhlednou byla postavena také chata s hostincem a pokoji na přenocování, která byla pojmenována po iniciátorovi stavby, berním úředníkovi a vášnivém turistovi Františku Reichlovi ze Zábřeha. Stavbu navrhl architekt Jaroslav Stejskal, který je rovněž autorem návrhu Kramářovy chaty na Suchém vrchu. Lázek si oblíbili turisté z Čech i Moravy. Za druhé světové války byl obsazen německou armádou a stal se nepřístupným. V tomto období se místo stalo symbolem odboje vlastenců ze severní Moravy proti okupantům a je spjato s tragickou událostí. Za podporu partyzánů byli v roce 1944 u silnice pod Lázkem popraveni 3 odbojáři. Toto místo hrůzného činu připomíná památník. Po válce byl objekt na Lázku pronajímán soukromým osobám a dosud vystřídal několik majitelů, zažil devastaci, rabování a nyní se dočkal rekonstrukce. Doufáme, že už Lázek čekají dobré časy a návštěvníci se budou moci

i v budoucnu kochat krásnými výhledy na Orlické hory, Jeseníky, Lanškrounsko, Železné hory a Českomoravskou vrchovinu. Při dobré viditelnosti je možné zahlédnout také třeba Krkonoše či Svatý Kopeček u Olomouce.

Radka Jánešová

ZE TÍTY ŠKOLNÍCH LAVIC

Naši šikovní předškoláči

Distanční výuku v letošním roce zažili i naši nejmladší. Několik týdnů se za pomoci rodičů snažili plnit nejrůznější témata, která pro ně připravovaly paní učitelky z mateřské školy. Jedno z témat bylo „lidské tělo“. Děti ani rodiče se ničeho nezažlekli a zhostili se zadání na jedničku. Po návratu do školky děti přinesly své výtvary a pochlubily se svým kamarádům.

Zuzana Straková

Učíme se hrou

Mateřská škola dostala možnost k zapůjčení netradiční stavebnice. Šlo o malé cihličky a hmotu připomínající maltu. Děti se seznámily s jednotlivými díly a nedočkavě se pustily do práce. Nejprve několik pokusů nanečisto, aby stavba nespadla. Potom namíchat dostatečné množství malty a děti si začaly hrát na zedníky. Domečky rostly jako z vody. Některé se povedly na jedničku a ty další bylo nutné maličko poopravit. Důležité ale je: nebát se a zkusit si řemeslo, jako dospěláci.

Zuzana Straková

Výlety s příběhem

O Česku se říká, že je to země příběhů. Příběhů, které se vztahují k malebné české krajině plné lesů, hor, vod a strání, ke starým hradům a zámkům, k tajemným místům, zákoutím, drobným stavbám. Země příběhů je i zemí překvapení, protože člověk je často nejvíce zaskočen tím, co má nejbliž, kde by ho ani nenapadlo hledat. Štítecko je toho příkladem. V blízkém okolí najdeme mnoho míst, ke kterým se vztahuje nějaký příběh, ať již skutečný nebo vybájený. Vydejme se tedy - třeba s dětmi - na krátký výlet s příběhem. Můžete jít pěšky, jet na kole, autobusem, autem nebo dopravní prostředky různě zkombinovat. Ne vždy nás na konci výletu čeká zahrádka s občerstvením, ale můžete si třeba s sebou vzít buřtík a na břehu potůčku si ho opéct nad ohničkem. Prožijte příběhy, při kterých se budete společně bavit, vzpomínat, sportovat, odpočívat, poznávat, kochat se i přemýšlet.

Pomník vozky

Mezi Jedlím a Svěbohovem, kousek pod rozcestím na Horní Studénky, stojí za silnicí a za říčkou Nemilkou kamenný pomník. Před dvěma lety se u silnice objevily tabulky s nápisem POMNÍK VOZKY. Od šipek se po cestičkách dostaneme k pomníku, který připomíná dávno tragickou událost. Píše o ní jedelský historik Václav Milder v Pamětech obce Jedlí z roku 1925. Tento text najdeme i na pamětní tabuli kousek od kříže. Na místě se nachází kromě opraveného pomníku a informační tabule i lavička k posezení.

Pomník vozky.

Obraz na podstavci pomníku.

Bývalí jedelští žáci vzpomínají rádi na vycházky s panem řídícím Aloisem Königem, který je na toto místo vodil a s příběhem je seznamoval. Protože byl i jedelským kronikářem, zaznamenal událost v brožuru o historii obce Jedlí z roku 1993 současnou češtinou takto:

Dne 17. června 1854 se snesla prudká bouře nad obcí a nad celým okolím, doprovázená průtrží mračen. Vznikla velká povodeň, mnoho vody se valilo údolím od Jedlí i od Horních Studének. V té době se vraceli rolník František Juránek se svým synem Antonínem Juránkem z nákupu životních potřeb, které byly naloženy na voze taženém párem koní. Otec se synem byli v Prostějově za nákupem. Když přijeli za Svěbohov, nenadáli se, že téměř již doma se stanou obětí dravých vln. Oba i s koňmi ve špinavé dravé vodě utonuli. Jejich těla byla po opadnutí vod nalezena v křoví. Na přibližném místě neštěstí rodina Juránkova dala postavit pískovcový pomníček. Asi roku 1900 byla na pomníček připevněna plechová tabule s namalovaným obrazem, který měl znázorňovat popsane neštěstí. Pomníček se nachází u splavu ke mlýnu Na dole a je ve velmi zchátralém stavu.

Česky psaný nápis na soklu.

Roku 2019, při příležitosti 165. výročí tragédie, ke které došlo v údolí říčky Nemilky, v místě zvaném „Na Dole“, byl pomník renovován, doplněn o chybějící kříž a vyobrazení události – malbu na plechu. O renovaci se zasloužili patrioti tohoto kraje Pavel Odstrčil a Vojtěch Kolář. O jedelské pouti v neděli 23. června 2019 požehnal obnovený pomník místní farář P. Władysław Mach SDS. (Za informace děkuji p. Ing. Vladimíru Havlčkovi z Jedlí. Foto I. Valentová)

Přepis textu na soklu pomníku:

Zde se utopili a swuj ziwot dokonali Franc Juranek, jeho syn Anton a dwa koni i s celým cinem dne 17. cerwna 1854

(Text je psán frakturou, německy Fraktur, latinsky fractura = zlom, je to typ novogotického lomeného písma)

Pomník Na Dole v současnosti.

Vysvětlení slovního spojení ... i s celým činnem ...

Slovo „čin“ mělo (dnes už je to doložitelné) v dialektech na Moravě tyto významy:

1. „řez“ – v činu sa zdá byt' tá koža dobrá – „na řezu je kůže dobrá“
2. „způsob“ – každém činem tam mosíme it' – „na každý způsob, každým způsobem tam musíme jít“
3. „potřeba“ – je mu na čin – „je mu to potřeba, zapotřebí“
4. „vnitřnosti“ – kvíčaly sa jedly se vším činem „i s vnitřnostmi“

5. Pro výklad místa v textu na pomníku je ovšem nejdůležitější tento význam:

zebrali sa ze vším činem a pustili sa do světa „sebrali se sakum pakum, se vším všudy“ je fráze známá i z němčiny: mit Sack und Pack doslova znamená „s pytlíkem a balíčkem.“

V textu pomníku tedy zahynuli Juránkové s vozem a se vším všudy, se vším, co vezli.

Uvedené řešení se opírá o údaje podané v díle:

František Bartoš, Dialektický slovník moravský, Praha 1906 – heslo čin, str. 49, (lze nalézt na <https://archive.org>).

Toto vysvětlení nám velice ochotně a laskavě poskytl pan prof. PhDr. Rudolf Šrámek, CSc., dr. h. c., (*15. ledna 1934 Hošťálkovic)

- profesor Masarykovy univerzity v Brně, jazykovědec, dialektolog, přední představitel onomastiky.

Onomastika – nauka o vlastních jménech: o jménech živých bytostí (antroponomastika), o pojmenování věcí (chrématonomastika), o zeměpisných jménech (toponomastika).

Zdroj: Wikipedie
Ivana Valentová

Pamětní tabule.

Crhovská chasa

Díl 1.

Počátkem nového tisíciletí jsme už byli dospělí. Už jsme se na saních nevozili „Dolňákem“, ani si nehráli na Indiány. Pokud jde o mě, byl jsem pořád moc rád u dědy s babou a ve volných chvílích podnikal delší i kratší cesty na kole. Když bylo zrušeno dědovo hospodářství, kozí chlív v naší chalupě byl přestaven na můj pokojík. Dodnes se mu však říká chlív, i když tam je postel, skříň s oblečením a parkuju tam kola. Rekonstrukcí však prošla celá chalupa. Ostatní to měli tak nějak podobně. Dodělávali jsme školy, dělali v lese dřevo, k tomu nějaká práce kolem chalup – bylo to moc pěkné období. Přesto jsme cítili, že v Crhově NĚCO chybí. Od roku 2009 se už nekonal ani pouťový táborák. A to NĚCO přišlo o pár let později díky Hanáčkům.

Andrea a Tomáš Hanáčkovi si koupili v roce 2007 bývalou Vasilovu chalupu č. p. 44 a začali do Crhova pravidelně jezdit na víkendy a prázdniny. Postupně se v Crhově rozkoukávali a seznamovali se s lidmi a okolím. První impuls přišel 31. srpna 2013. Vím to přesně, protože zrovna ten den se nám narodil první syn. Novopečená teta mi telefonem blahopřála s tím, že ho právě zapíjejí v nově otevřené crhovské hospodě u Hanáčků. V ten okamžik jsem trochu zalitoval, že nemůžu být na dvou místech současně, totiž v porodnici a v hospodě s ostatními; vynahradil jsem si to však později.

Dalším milníkem byl únor 2014, kdy nás Hanáčkovi pozvali k sobě a představili nám svou vizi uspořádat v Crhově masopustní průvod s pochováním basy. Jednalo se pro nás o absolutní novinku, ale nadšení Hanáčků pro masopust nás nakazilo a začali jsme vymýšlet masky do průvodu. Já jsem se rozhodl pro masopustní kobylu – musí být originální a hlavně velká. Její konstrukci jsem vyrobil ze dřeva a krk tvořil kousek trámku. Dozdobení kobyly proběhlo ve škole, kdy děti pod vedením Anežky Hanáčkové namalovaly na karton kobylí hlavu a pak jej připevnilo k dřevěné konstrukci. Pak se přes tlamu uvázala ohlávka, přes trup se přehodila stará deka, a kde to šlo, byly přidány různobarevné papírové růže.

Kobyly byla konstruovaná pro dva chlapy, aby jí pod dekou byly vidět čtyři nohy. Větší zátěž však nese ten přední kvůli hlavě, zadní spíš odpočívá a pak se střídá s prvním. První rok se mnou v kobyle chodil švagr Václav, Míra Jalůvka byl řezník, který se kobylu u každé chalupy snažil neúspěšně prodat. Náš masopustní průvod se všude setkával s nadšením a veselými úsměvy. Zpívali jsme tuto masopustní píseň:

Maškary dó pospolu,
za velkýho hlaholu.
Prondó celým Crhovem,
humnama i Betlémem.

U paní Drozdové došlo k tomu, že kobyle upadla hlava. S pomocí pana Drozda, který nám donesl kladivo a hřebíky, jsme kobylu spravili a šli do „Dolňáka“, kde jsme náš masopustní průvod ukončili.

Dó na zadní rovinku,
tam pobudó chvílinku.
Pak zamíří k Dolňáku,
dají si pár panáků.

Průvod skončí v hospodě,
tam to bude v pohodě.
Guláše tam bude moc,
protancujem celó noc.

Až polezem z hospody,
pomožte nám na nohy!

Kobyła do toho frkala, tančila, jemně vrážela do lidí a kradla kabelku cikánce (Evě Pecháčkové). Samozřejmě nechybělo pohoštění, včetně něčeho ostřejšího. Díky námaze spojené s chozením v kobyle jsme s Vaškem mohli kurážně pít, a ani se to na nás moc neprojevovalo. Ostatní maškary se pití snažily více či méně úspěšně vyhýbat.

Odpoledne jsme si odpočinuli a navečer bylo ve spolkovně pochovávaní basy. Již předtím jsme z márnice ze hřbitova přinesli máry a prozatím je umístili do autobusové zastávky naproti spolkovně. Basa byla vyro-

bená z kartónu a propracovaná do nejmenších detailů, včetně strun. V určený čas jsme od zastávky vyšli přímo do spolkovny – já jako farář, Andrea coby smuteční řečník, dále nosiči máry s basou a další osoby – „najaté plačky“. Zaujali jsme postavení mezi výčepem a toaletami a já zahájil „obřad“ slovy:

„In nomine Patris, slivovičkum, borovičkum, fernétum!“

Přitom jsem namočil záchodovou štětku do hrnku s vodou a pokropil jsem všechny lidi.

Andrea zahájila svůj proslov takto:

„Vážení smuteční hosté, vážení zchátralí pozůstalí...“

V podobném duchu jsme pokračovali dál.

Na závěr, kdy mělo dojít k samotnému pochování, jsme zazpívali:

Zasvit' mi ty slunko zlaté,
na poslední z vlasti krok,
zahřej v prsou city svaté,
osuš v očích slzí tok.

A ještě si celý průvod zahrál na kněžnu Libuši a její vidění:

Vidím Crhov převeliký,
a Štíty jeho osadou.
Ať šťastných zítřků pochodně,
nám na rovince zaplanou!

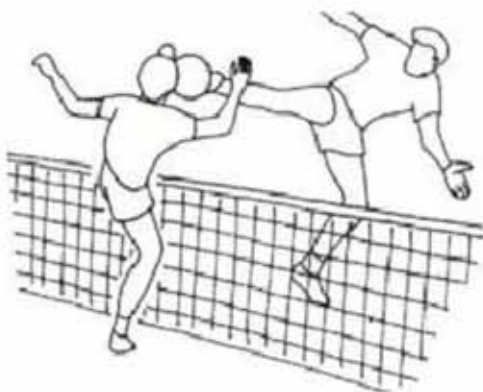
A to byl konec, nosiči popadli máry s basou a šli jsme ven. Jako poslední šla Gabča coby smrtka, u dveří pro výstrahu zamávala kosou a důležitě pronesla:
„Tak na shledanou!“

Ve vedlejší místnosti jsme se „odmaškařili“ a šli si sednout do spolkovny mezi ostatní. Vystoupení mělo obrovský ohlas, lidé se smáli a tleskali. Nikdo z nás to nevnímal jako vysmívání se kněžím, nebo mešním obřadům, spíše jako masopustní rozpustilost a veselí, které si dotyčného možná trochu dobírá, ale neubližuje. Když Andrea o Petře a o mně prohlásila, že jsme veselí katolíci, brali jsme to jako velkou poctu.

Vzpomínám si, že jsme se v neděli dopoledne po masopustu sešli u Hanáčků, abychom uklidili spolkovnu a podělili se o „kořist“ – zbylé chleby a klobásy. Byl nádherný březnový den a seděli jsme na terase na teplém jarním sluníčku. Z Hanáčkově terasy je krásný výhled do „Dolňáka“ a ke Stráni. V mém nitru ještě doznívaly včerejší dojmy a mě náhle zalil pocit nevýslovného štěstí.

I díky úspěšnému masopustu jsme se rozhodli oficiálně fungovat jako spolek. Ustanovující schůze Crhovské chasy proběhla dne 8. 6. 2014 s těmito zakládajícími členy:

Tomáš Hanáček
Andrea Hanáčková
Petra Kristková
Miroslava Šulová
Eva Heráková
Eva Pecháčková
Jan Pavlík

NÁBOR NOHEJBAL

Nohejbalový oddíl Štíty
přivítá mezi sebe nové členy,
kteří si chtějí rekreačně
zasportovat.

Kontaktovat můžete:

Václava Kristka 799 798 073

Milana Pospíšila 736 121 288

UHLÍ ŠTÍTY

info@uhlistity.cz
607 701 252

KVALITNÍ BÍLINSKÉ UHLÍ V KRYTÝCH SKLADECH ZA NEJNIŽŠÍ CENY

✓ Hnědé uhlí	✓ Písky
✓ Černé uhlí	✓ Štěrky
✓ Uhelné brikety	✓ Lomové kamení
✓ Dřevěné brikety	✓ Autodoprava

CENY UVEDENY NA WEBOVÝCH STRÁNKÁCH UHLISTITY.CZ

Petr Lakomý | 607 701 252 | info@uhlistity.cz | www.uhlistity.cz

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

JUBILANTI

V průběhu měsíců května a června tohoto roku slaví významné životní výročí tito naši spoluobčané:

Krmela Stanislav	75 let
Bednářová Stanislava	75 let
Straková Dana	75 let
Kulhajová Anna	75 let
Knápek František	75 let
Purkert Jaroslav	75 let
Vernerová Anna	76 let
Purkert František	77 let
Zigáček Pavel	77 let
Postava Miroslav	77 let
Valenta Josef	77 let
Sasz Jiří	77 let
Anderle Jaromír	78 let
Havlenová Marie	78 let
Smrčka Miloslav	78 let
Scholzová Marie	78 let
Lstibůrek Karel	79 let
Heverová Antonie	79 let
Valenta Alois	79 let
Koutná Anna	80 let
Šulová Zdenka	82 let
Čermák Miroslav	82 let
Kleinerová Marie	82 let
Janků Věra	82 let
Drozdová Marie	82 let
Králová Anna	83 let
Čížková Marie	83 let
Hrdina Jan	85 let
Pospíšilová Marie	85 let
Kropáčková Aloisie	86 let
Němcová Květoslava	86 let
Juříková Libuše	89 let
Švédová Věra	90 let

MNOHO ZDRAVÍ!

Dne 18. května tohoto roku uplynulo deset let od chvíle, kdy nás navždy opustil
pan Vítězslav Jureček,
bývalý reprezentant ČSSR
v biatlonu.

Stále vzpomíná rodina a přátelé.

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ

VZHLEDEM K TOMU, ŽE Z DŮVODU VLÁDNÍCH OPATŘENÍ OHLEDNĚ SHROMAŽĎOVÁNÍ V PRŮBĚHU CORONAVIROVÉ PANDEMIE NEBYLO MOŽNÉ ZORGANIZOVAT TRADIČNÍ VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ, ZVEME RODIČE DĚTÍ NAROZENÝCH DO 30.4.2021, ABY SE V PRŮBĚHU MĚSÍCE ČERVNA 2021 DOSTAVILI NA MATRIKU MĚSTSKÉHO ÚŘADU VE ŠTÍTECH K PŘEVZETÍ DÁRKU PRO DĚTI A PODPISU DO PAMĚTNÍ KNIHY MĚSTA.

TERMÍN LZE UPŘESNIT NA TELEFONNÍM ČÍSLE 583 440 214 – MATRIČNÍ ODDĚLENÍ.

Pneuservis Kubíček ČERVENÁ VODA

- AUTO - PNEU servis
- Klimatizace
- Geometrie
- Pískování - Komaxit (renovace disků)
- Rovnání Alu kol
- Renovace světel

Tel.: 602 708 020

TURISTIKA

Opatrně našlapujeme

Letošní jaro je podivné, na nedalekých vršcích se stále bělá sníh, nad kotlinami visí hrozba zvaná *coronavirus*. V torzech našich lesů nezní hlasy turistů, jen motory pil a nákladních aut. Dříví pak nastupuje dlouhou cestu do daleké Číny, aby se nám vrátilo jako párátka. Zaostali jedinci, kteří ještě nevlastní zázračnou kartičku, navštěvují peněžní ústavy v maskách, což bylo donedávna naprosto vyloučené. S nemocí neúspěšně bojuje vláda, zatímco v přehlížené opozici je spousta nevyužitých odborníků, kteří tutově vědí, jak na to. Jako jiná léta, trávím opět hodně času civěním do map a hledáním stop integrovaného dopravního systému, který by nám pomohl se dostat do kýženého místa našeho startu. Protinákazová opatření tají jen velmi pomalu, jako ten sníh.

Dostat se v neděli ráno do Bludova autobusem ještě lze, ale zpět je to už těžko řešitelné, a tak většina sem doráží opět auty. Konkrétně na parkoviště zámeckého zahradnictví, které je dnes jinak nevyužitě. Protože našeho výcviku je teď poskrovnu, mám naplánovanou vycházku opět jen docela krátkou, leč věřím, že na zážitky dostatečně bohatou. Mám radost, vyrazí nás osmnáct!

Kousek po asfaltu a už naše kroky míří na vršek zvaný Brusná, už několik let osazený netypickou, ale pěknou rozhlednou. Někteří jí říkají patrový posed. Výhled je odtud i na bílé Jeseníky, ale hlavně k Zábřehu, na Lázek a k Hrubému lesu. Pokochali jsme se, odcházíme směrem k bludovskému nádraží. Nikde nikdo. Když přijíždí vlak, vytrácíme se, aby snad vlakvedoucí neutrpěl klamnou představou, že musí připojit další vagon. Náš okruh částečně využívá i trasy naučné stezky Bludovská stráň. Touto krásnou lokalitou ožívající konečně jarním pučením, se dostáváme na hřeben Bludovského kopce a u velkého balvanu Na Příčné svačíme. Pokračujeme pod kopec, jdeme kolem bývalé stělnice Svazarmu. Kousek hlavní silnice opředené tragédiemi, kterou musíme projít, stačí na zvýšení adrenalinu. Cesta méně frekventovaná

nás směřuje k Bludovečku. Tady je to samý zákaz a soukromý pozemek. Nám známá občerstvovací lokalita je obšancovaná páskami jako místo vyšetřování trestného činu, nebo otevřená žumpa. Nedá se tak ani jen odpočinout na lavicích. Nelze jinak, než kráčet dál. Posedět se dá až u kapličky Nejsvětější Trojice, kterou jistě nikdo nepřehlédne, na vrcholu stoupání silnice Bludov - Šumperk. Na Příčné uhneme doprava. Už jen s kopce procházíme zámeckým parkem, teď se mu říká lesopark Gryngle. Původ toho slova je nám neznámý. Nerostou tu ani ryngle, ale až několik set let staré a krásné duby.

V nedávné minulosti vyhlášená cukrárna také trpí pandemií, teď tam voní pizza a není tak docela jistý její osud po rozvolnění. Odjždíme domů, v hlavě se mi rojí další plány, ale... Svěřuji se počítači: Zprávička ohledně dalšího počasí zní: „Deště ještě přibude, bundy neodložíme.“ I optimismus našeho těšení na otevřené restaurační zahrádky bude možná zchlazen, pokud budou chtít hostinští rychle dohnat chybějící tržby. Ve sdělovacích prostředcích je plno úvah typu „co možná bude, když bude a když to schválí vláda.“ Tak tedy - turisté a příznivci, naučen touto dobou, já raději neprozradím, co se mi hlavou honí, bych nepřiléval do rybníka dezinformací, ale budu se Vás snažit příjemně překvapovat. A k tomu by bylo nanejvýš dobré, kdyby naše vycházky přestaly dávat nepřijemný pocit přesunu po minovém poli.

Alex Krobot

Průžkův mlýn

pozornost. Ostatně nějaký letáček tvrdí, že prohlídka je na hodiny dvě. Jen několik minut a rozlehlá budova mlýna je přede mnou. Ta vůně starých trámů a obilného zrna..., to se ani nedá odolat! Tyhle zdi jsou ve Strážnici jedny z nejstarších, první zpráva o mlýnu pochází z roku 1543. Mlýnské kolo bylo poháněno vodou říčky Věličky. Koncem 19. století však bylo překročeno k parnímu pohonu a v třicátých letech století dvacátého k pohánění elektrinou. V té době mu také vodu odvedl Bařův kanál. Mlýn domlel v roce 1975, ale vybavení tu, naštěstí, zůstalo. A tak se vás rád ujme pan Míkulčík, bodrý to muž, bydlicí jen kousek odtud, postavy opravdu mlynářské. Máte-li na to, můžete ho zkusit - zná zařízení opravdu dokonale. A přidá ještě hodně humoru, což prohlídku dost natáhne, ale neobtěžuje to. Nebyl jsem tam dvě hodiny, vodník věděl své, ke třem jsem přidal ještě půl. Taky mi to trochu zamávalo plánem, ale co jsem nestihl dnes, přeložil jsem na zítra. Strávil jsem v tom bohubilém kraji celých jedenáct dní. A když jsem míjel i jakési Vrbětice, které se pak za nepříliš dlouho ozývaly explozemi, netušil jsem, že se do stopy GRU mohlo zamíchat i SUC. A tak, budete-li hledat nezapomenutelné zážitky, nemusíte daleko.

Alex Krobot

Je nedělní večer, beru do rukou kalendář, zapisuji počasí, pak obracím stránku... Dívám se na další obrázek zas povědomého a pěkného koutu naší nevelké zemičky. Sedám si a vzpomínám. A v této době, kdy není tak žádoucí a zdravé cestovat po širém světě, přináším pro vás zprávičku a tip na dobrý cíl - není tak vzdálen a výrazem sportovního střelce je to „desítka.“

Píše se rok 2013, dnes je poslední prázdninový den. Má, tentokrát nejpoužívanější, mapa má název „Slovácko a Bílé Karpaty.“ Není to sem flák světa a je tu nádherně. Procházím parkem a vstupuji do zámku ve **Strážnici**. U pokladny jsem sám (asi ten datum), to je zlé. Není. I mě samotného bez problému pouštějí do expozic - tou nejzajímavější jsou Nástroje lidové hudby. Když vycházím platanovou alejí, napovídá mi plánec města, že kousek naproti je skanzen. Je pěkný, ale už jsem tam před léty byl. Po mostě přecházím Bařův kanál, dole je přístav motorových lodí, zelený človíček tam vyluzuje jakési „brekeke“ a zve na projížďku. Ale jsem tu zase úplně sám (ten datum!), to není na kšeft. Poprvé v životě hovořím s vodníkem - ptám se ho, třímaje tu mapku, zda-li je možné tudy po břehu dojít k **Průžkovu mlýnu**. Přisvědčí, ale dí: „Tam budete tak tři hodiny.“ Nevěnuji tomu přílišnou

Štítecký list č. 3, květen - červen 2021. Vydává Město Štítý, nám. Míru 55, www.stity.cz (IČO: 00303453).

Připravuje redakční rada: předseda - Mgr. Jana Knápková, členové - Iveta Horvátová, Alexandr Krobot,

Mgr. Hana Tempírová, Radka Jánešová. Tisk povolen pod ev. č. MK ČR E 10324. Vychází 6 x ročně.

Grafická úprava: Pavel Ševčík - VEDUTA, Štítý

Pro občany, kteří nemají možnost sledovat webové stránky města nebo Facebook TIC, se Město Štíty rozhodlo zavést službu zasílání informačních SMS (např. informace o poruchách, o kulturních akcích, změnách ordinačních hodin lékařů, informace z úřadu, atd.). Zároveň město nabízí možnost zasílání těchto důležitých informací z města prostřednictvím e-mailů. Z ekonomických důvodů je prozatím posílání SMS omezeno na 1 telefonní číslo v domácnosti, zasílání e-mailů je neomezené (tuto variantu preferujeme).

V případě zájmu vyplňte dotazník na poslední straně ŠL, stránku odstříhnete a odevzdejte v infocentru nebo na podatelně MÚ. Další možností je poslat formulář na adresu: MÚ Štíty, nám. Míru 55, 789 91 Štíty nebo jeho scan na info@stity.cz.

SOUHLAS SE ZASÍLÁNÍM INFORMAČNÍCH SMS ZPRÁV A MAILŮ

OD MĚSTA ŠTÍTY

SOUHLAS SE ZPRACOVÁNÍM OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Jméno a příjmení:

Adresa:

Telefonní číslo:

E-mail:

Přeji si zasílat důležité zprávy prostřednictvím:

a) SMS ANO NE (nehodící se škrtněte)

V případě ANO prosím uveďte svého telefonního operátora

b) e-mailu ANO NE (nehodící se škrtněte)

Přeji si dostávat info ohledně soukromých prodejců ANO NE

Zprávy lze posílat oběma variantami – SMS i e-mailem (variantu e-mailem z ekonomických důvodů preferujeme), SMS je omezena na 1 telefonní číslo v domácnosti.

Udělují tímto souhlas Městu Štítý, se sídlem nám. Míru 55, 789 91 Štítý, IČ: 00303543, aby ve smyslu nařízení 2016/679 o ochraně osobních údajů fyzických osob (GDPR) zpracovával výše uvedené osobní údaje pro účel zasílání informačních zpráv. Tyto kontakty budou použity pouze pro potřeby MÚ Štítý a Města Štítý. Nebudou předávány třetím osobám. **Souhlas lze vzít kdykoliv zpět a to například zasláním e-mailu nebo dopisu na MÚ Štítý.**

Ve Štítech dne:

Podpis:

